

**POROČILO O
DELU NA PODROČJU
LOBIRANJA ZA LETO
2024**

Kazalo

1	POROČANJE LOBIRANCEV, REGISTRIRANIH LOBISTOV IN INTERESNIH ORGANIZACIJ	1
1.1	Poročanje lobirancev	1
1.2	Poročanje ministrstev	7
1.3	Poročanje Državnega zbora Republike Slovenije	8
1.4	Poročanje občin	8
1.5	Poročanje registriranih lobistov	9
1.5.1	Upravne sankcije zaradi neporočanja	10
1.6	Poročanje interesnih organizacij	11
2	ZAZNAVE O LOBIRANJU	13
2.1	Prekrški	13
3	PRIMERJAVA ZAPISOV LOBIRANCEV S PODATKI IZ POROČIL INTERESNIH ORGANIZACIJ IN REGISTRIRANIH LOBISTOV	15
4	PREDLOG UKREPOV IN NADALJNJIH AKTIVNOSTI NA PODROČJU LOBIRANJA.....	17

1 POROČANJE LOBIRANCEV, REGISTRIRANIH LOBISTOV IN INTERESNIH ORGANIZACIJ

1.1 Poročanje lobirancev

Lobiranci morajo na podlagi drugega odstavka 68. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri; v nadaljevanju ZIntPK) v osmih dneh Komisiji in svojemu nadrejenemu posredovati zapis o vsakem stiku z lobistom, ki v svojem namenu pomeni aktivnost lobiranja. V letu 2024 je Komisija prejela 723 zapisov lobiranca o stiku z lobistom, iz katerih je izhajalo, da so lobiranci skupno poročali o 4.044 izvedenih stikih. Komisija je pregledala vse prejete zapise pri čemer se je izkazalo, da 820 stikov ni bilo lobističnih, kar pomeni, da lobirancem ne bi bilo treba izpolniti zapisa ter o njih poročati. Dejansko lobiranje je bilo tako prepoznano pri 3.224 stikih, pri čemer je bilo pri 2.039 lobističnih stikih izvedeno vplivanje na odločanje v drugih zadevah, pri 1.185 pa je šlo za vplivanje na sprejem predpisov in drugih splošnih aktov.

Tabela 1: Prikaz vseh prejetih lobističnih stikov v letu 2024

Skupno število vseh stikov	4.044	Skupno število stikov pri katerih je šlo za lobiranje	3.224
Stiki, pri katerih je šlo za lobiranje	3.224	Stiki, pri katerih je šlo za vplivanje na odločanje v drugih zadevah	2.039
Stiki, pri katerih ni šlo za lobiranje	820	Stiki, pri katerih je šlo za vplivanje na sprejem predpisov in drugih splošnih aktov	1.185

Komisija vsak zapis lobiranca o lobističnemu stiku vsebinsko pregleda, zapisi pa so nato prikazani v spletni aplikaciji ERAR. V primeru, da je lobiranec poročal o stiku, ki vsebinsko ne pomeni lobiranja, ga Komisija označi kot »ni lobiranje«, ne glede na to, da zakon **lobirancu nalaga dolžnost, da pri stikih prepozna elemente lobiranja v smislu ZIntPK** (predvsem morajo to vedeti osebe, ki zasedajo visoke položaje v sistemu državne uprave) in poroča zgolj tiste, ki so lobistični. Primeri, pri katerih ne gre za lobiranje, pa lobiranci takšne stike vseeno poročajo kot lobistične, so največkrat naslednji:

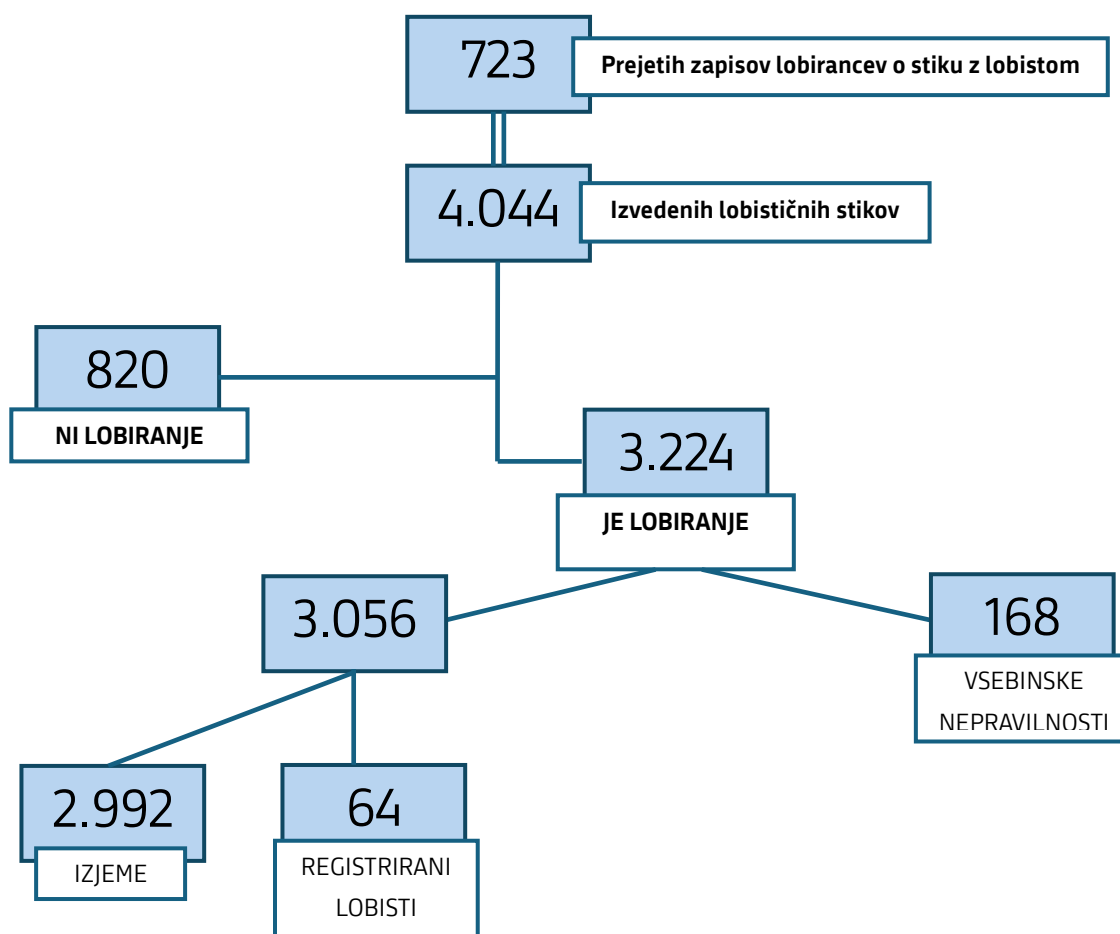
- prošnje za sestanke ali prošnje za podajanje pripomb (brez že posredovanih pripomb),

- stiki s pravnimi osebami javnega prava, ki skladno z definicijo ZIntPK ne sodijo v definicijo interesnih organizacij,
- stiki, kjer sami skladno z določbo ZIntPK ne nastopajo v vlogi lobiranca, saj ne sodelujejo ali odločajo pri sprejemanju predpisov/drugih zadevah;
- sodelovanje interesnih skupin oziroma javnosti pri pripravi in sprejemanju predpisov (ter drugih odločitev) na način, da je posamezen predpis v javni obravnavi in so vsi predlogi, ki jih pridobi predlagatelj, transparentno zabeleženi in objavljeni.

V letu 2024 je bilo od 4.044 stikov torej 820 takih, o katerih Komisiji lobirancem ne bi bilo treba poročati. To predstavlja kar 20 % vseh poročenih stikov.

Dejansko lobiranje je bilo prepoznano pri 3.224 stikih, od tega pa je Komisija pri 168 stikih zaznala vsebinske neskladnosti. Zakonito lobiranje je bilo izvedeno pri 3.056 stikih, od tega so 2.992 stikov izvedli neregistrirani lobisti, ki spadajo pod izjemo od registracije (*in so lobirali na podlagi četrtega odstavka 58. člena ZIntPK*), 64 stikov pa so izvedli registrirani lobisti.

Graf 1: Prikaz prejetih zapisov in stikov v letu 2024

V sklopu vsebinske obdelave prejetega lobističnega stika Komisija v primeru nejasnosti lobiranca (pisno ali ustno – po telefonu) pozove k podaji pojasnil. V letu 2024 je bilo zaradi vsebinskih nepravilnosti oziroma napak pri izpolnjevanju v 210 primerih treba pridobiti dodatna pojasnila o stiku (ta številka ni del zgornjega prikaza, saj gre za stike, ki jih Komisija na zaprosilo zavezanca kasneje stornira). Največkrat to pomeni, da je lobiranec pri izpolnjevanju zapisa:

- navedel napačno interesno organizacijo, v imenu katere je lobiral lobist,
- v obrazec napačno vnesel vse lobiste in je zgolj v opombo napisal njihova imena,
- pomanjkljivo navedel namen in cilj stika,
- označil, da je prišlo do nasprotja interesov, pa do tega dejansko ni prišlo.

Komisija redno izvaja usposabljanja na temo lobiranja, prav tako je na spletni strani objavljeno (posodobljeno) Sistemsko pojasnilo o lobiranju št. 06235-4/2024-2, ki zelo podrobno opiše ta institut. V času uradnih ur je preko telefona za vprašanja na voljo uslužbenec, ki svetuje in podaja odgovore na področju lobiranja. Komisija tudi informira o institutu lobiranja preko različnih komunikacijskih kanalov (npr. družbena omrežja, mesečni novičnik...). Pri sprotni vsebinski obdelavi prejetih zapisov lobiranca o stiku z lobistom tudi v letu 2024 opažamo, da je poznavanje instituta lobiranja v organih državne uprave še vedno pomanjkljivo.

Lobiranci so skladno z določbo 14. točke 4. člena ZIntPK lahko funkcionarji in javni uslužbenci v državnih organih, Banki Slovenije, organih in upravi lokalne skupnosti ter pri nosilcih javnih pooblastil, ki odločajo ali sodelujejo pri obravnavi in sprejemanju predpisov, drugih splošnih aktov in odločitev, s katerimi z namenom lobiranja komunicira lobist.

V letu 2024 je o skupno 4.044 stikih poročalo 45 različnih institucij (tj. državnih organov, organov lokalnih skupnosti, nosilcev javnih pooblastil itd., v katerih so zaposleni lobiranci), pri čemer so o stikih lobiranca z lobistom, ki so bili prepoznani kot lobistični, največkrat poročale naslednje **institucije:**

Tabela 2: Trend poročanja institucij v letu 2024

Institucija, v kateri so zaposleni lobiranci	Število poročenih stikov
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	1.064
Državni zbor RS	1.013
Ministrstvo za zdravje	278
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	262
Ministrstvo za finance	255
Ministrstvo za naravne vire in prostor	159
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	153
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	130
Javna agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije	129
Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke	78

V letu 2024 so največ aktivnosti, ki so bile s strani lobirancev prepoznane kot lobistične, izvajale naslednje **interesne organizacije**:

Tabela 3: Prikaz interesnih organizacij, ki so v letu 2024 izvedle največ lobističnih aktivnosti

Interesne organizacije	Število poročenih stikov
Renault group	208
Revoz podjetje za proizvodnjo in komercializacijo avtomobilov, d.d	143
Trgovinska zbornica Slovenije	110
Telekom Slovenije, d.d	109
Gospodarska zbornica Slovenije	106
Zdravniška zbornica Slovenije	96
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije	85
Alpacem Cement (Salonit Anhovo)	76
Holding Slovenske elektrarne, d.o.o	68
Slovenski tehnološki forum GIZ	61

Lobiranci so poročali, da je po njihovi oceni dejanja vplivanja/lobiranja v letu 2024 izvajalo 561 organizacij, ki ustrezajo definiciji interesne organizacije po ZIntPK.

V imenu in na račun interesne organizacije lahko skladno z določbo 4. odstavka 58. člena zakonito lobirajo tudi **izjeme od registracije**. V letu 2024 je bilo 2.992 takih stikov, ki so jih izvedli t. i. neregistrirani lobisti.

Tabela 4: Prikaz stikov neregistriranih lobistov v letu 2024

Izjema od registracije	Število stikov
Lobist lobira za interesno organizacijo, v kateri je zaposlen	1.419
Lobist je zakonit zastopnik interesne organizacije, za katero lobira	1.337
Lobist je izvoljeni predstavnik interesne organizacije, za katero lobira	236

Komisija ugotavlja, da je termin »izvoljeni predstavnik« velikokrat razumljen napačno, kar je vidno predvsem pri vsebinskem pregledu izpolnjenih zapisov. V letu 2024 je Vrhovno sodišče izdalo sodbo opr. št. X Ips 43/2022 z dne 4. 9. 2024, ki pojasnjuje to izjemo od registracije (58. člen ZIntPK), pri čemer je zavzelo stališče, da glede na to, da zakon izrecno ne določa, kdo mora izvoljenega predstavnika izvoliti (npr. kateri organ v interesni organizaciji), niti tega, za katere vrste oziroma organizacijske oblike interesnih organizacij velja ta izjema, je izvoljen predstavnik kot izjema od registracije določen skupaj z zakonitim zastopnikom, njegova razlaga pa mora **biti ozka, restriktivna. Konkretnije to pomeni, da se ta izjema nanaša le na izvoljene predstavnike tistih organizacijskih oblik, ki nimajo posebej z zakonom določenega (zakonitega) zastopnika (npr. razna združenja, civilne iniciative, stanovanjske skupnosti, zbor etažnih lastnikov ipd.), ki zato izvolijo izmed njih nekoga, da jih zastopa oziroma predstavlja. **Skladno z navedenim tako izpostavljamo, da članstvo v društvu, združenju, sindikatu, zbornici, zvezi društev oziroma v podobnem organu združevanja, članstvo v organih upravljanja, članstvo v nadzornih svetih posamezniku ne dopušča zakonitega lobiranja za to interesno organizacijo, ne da bi se prej registriral pri Komisiji.****

Komisija na podlagi prejetih zapisov o lobističnih stikih ugotavlja tudi porast vplivanja na lobirance s strani odvetnikov in zunanjih svetovalcev. Gre za situacije, ko je pri stiku z lobirancem poleg predstavnika posamezne interesne organizacije prisoten tudi odvetnik ali zunanji svetovalec, ki opravlja dejanja lobiranja za to interesno organizacijo, ali za situacije, ko pri posameznem lobirancu sam odvetnik ali zunanji svetovalec izvaja dejanja lobiranja za "drugo" interesno organizacijo. V zvezi s tem poudarjamo, **da odvetnik kot pooblaščenec stranke in zunanji svetovalec naročnika oziroma subjekta za svojo stranko brez predhodne registracije pri Komisiji ne sme opravljati dejavnosti lobiranja po ZIntPK**, saj je takšno dejanje v nasprotju z namenom in veljavnimi določili ZIntPK.

1.2 Poročanje ministrstev

V letu 2024 so o stikih, ki so bili od lobirancev prepoznani kot lobistični, **poročala vsa ministrstva** – skupno so poročali o 2.608 stikih (od vseh 4.044), pri čemer se je izkazalo, da so ti v 2.262 primerih lobistični, v 346 primerih pa ti stiki niso predstavljali dejanja lobiranja.

Tabela 5: Prikaz poročanja ministrstev v letu 2024

Seznam ministrstev	Število vseh poročenih stikov	Stiki, pri katerih ni šlo za lobiranje
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	1.064	137
Ministrstvo za zdravje	278	31
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	262	23
Ministrstvo za finance	255	19
Ministrstvo za naravne vire in prostor	159	30
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	153	4
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	130	44
Ministrstvo za infrastrukturo	77	3
Ministrstvo za digitalno preobrazbo	69	26
Ministrstvo za zunanje zadeve in evropske zadeve	46	3
Ministrstvo za kulturo	35	/
Ministrstvo za javno upravo	23	21
Ministrstvo za pravosodje	21	2
Ministrstvo za notranje zadeve	8	1
Ministrstvo za obrambo	8	1

Ministrstvo visoko šolstvo, znanost in inovacije	7	/
Ministrstvo za kohezijo in regionalen razvoj	7	1
Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje	4	/
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2	/

1.3 Poročanje Državnega zbora Republike Slovenije

V letu 2024 je Državni zbor Republike Slovenije (DZ RS) poročal o 1.013 izvedenih lobističnih stikih. Od tega je bilo 437 takih, pri katerih ni šlo za lobiranje. Od preostalih 576 stikov, ki pa so predstavljali lobiranje, so bili lobiranci funkcionarji v 474 primerih, medtem ko so bili v 102 primerih lobiranci javni uslužbenci DZ RS, ki so odločali oziroma sodelovali pri sprejemanju predpisov oziroma odločanju v drugih zadevah.

Tabela 6: Prikaz lobističnih aktivnostih v DZ RS v letu 2024

	Število vseh poročenih stikov	Stiki, pri katerih ni šlo za lobiranje
Državni zbor RS	1.013	437

1.4 Poročanje občin

O lobiranju so občine v letu 2024 poročale zgolj v 11 stikih:

Tabela 7: Poročanje o lobističnih stikih na lokalni ravni v letu 2024

Občina	Stiki lobiranca z lobistom
Občina Ivančna Gorica	6
Občina Beltinci	3
Mestna Občina Velenje	2

Nadaljuje se zaskrbljujoč trend slabega poročanja, kjer se Komisija zaveda, da občine o lobiranju ne poročajo, čeprav se le-to dogaja - glede na naravo njihovega dela in sprejemanje aktov, ki so v pristojnosti občin, je namreč nemogoče, da do lobiranja ne bi prihajalo. Komisija opaža, da je nizka stopnja poročanja lobirancev o lobističnih stikih na lokalni ravni povezana predvsem z

njihovim nepoznavanjem predpisov, pri čemer ne ločujejo med stiki, ki predstavljajo (ne)zakonito lobiranje, in tistimi, ki niso lobiranje.

Komisija je v letu 2024 na vse občine v Republiki Sloveniji naslovila dopis, v katerem je na preprost način (ponovno) pojasnila institut lobiranja in opozorila na dolžnost poročanja. To je edini način, da se javnosti lahko zagotavlja transparentno in integritetno delovanje lokalnih samouprav. Komisija večkrat letno organizira brezplačna usposabljanja in v času uradnih ur je na voljo uslužbenec, ki zavezancem nudi podporo na področju lobiranja. Občina je svojim prebivalcem in širši javnosti dolžna poročati, kdo in zakaj lobira, v nasprotnem primeru deluje nezakonito.

1.5 Poročanje registriranih lobistov

Na podlagi 58. člena ZIntPK Komisija vodi javen register lobistov Republike Slovenije, v katerega je bilo **na dan 31. 12. 2024 vpisanih 85 registriranih lobistov.**

V letu 2024 je bilo v register lobistov na novo vpisanih pet posameznikov, medtem ko je Komisija iz registra izpisala šest lobistov (tri na podlagi vloge za izbris, dva na podlagi izreka upravne sankcije in enega zaradi neizpolnjevanja pogojev, ki so predpisani za registrirane lobiste skladno z drugim odstavkom 56. člena ZIntPK). Izdani sta bili tudi dve odločbi o spremembi podatkov v registru.

Skladno z določbo prvega odstavka 63. člena ZIntPK mora lobist, ki je vpisan v register lobistov, **Komisiji pisno poročati o svojem delu do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto** oziroma najkasneje v roku 30 dni po prenehanju veljavnosti registracije (npr. izbris). Registrirani lobist mora Komisiji posredovati **poročilo o delu tudi, če v koledarskem letu, za katero mora Komisiji poročati, ni lobiral.**

Komisija je do vključno 31. 1. 2025 prejela 36 poročil registriranih lobistov, kar pomeni, da je v zakonsko določenem roku poročalo 42 % vseh registriranih lobistov. 46 registriranih lobistov (ne upoštevajoč tri, ki ne izpolnjujejo več pogojev) zakonsko zahtevanega poročila za leto 2024 ni oddalo, zato jim je Komisija 5. 2. 2025 poslala poziv za oddajo poročila. Po pozivu je do vključno 25. 2. 2025 o svojem delu poročalo še 24 registriranih lobistov.

V letu 2024 je Komisija zaradi neporočanja za leti 2022 in 2023 upravno sankcijo prepoved lobiranja izrekla 11 registriranim lobistom, ki v preteklem letu (oziroma za določeno obdobje v letu 2024) niso smeli izvajati dejavnosti lobiranja. Devet izmed teh ima še vedno aktivno prepoved lobiranja, seznam registriranih lobistov, ki so jim bile zaradi neporočanja o svojem delu izrečene upravne sankcije, pa je objavljen tudi na spletni strani Komisije. Komisija kršitev izrečenih upravnih sankcij

v letu 2024 sicer ni zaznala, so pa, glede na zakonske določbe o poročanju izvajanja aktivnosti lobiranja v primeru, če teh ni bilo, tudi ti registrirani lobisti dolžni posredovati poročilo.

Glede na prejeta poročila opazujemo, da registrirani lobisti v zelo majhni meri opravljajo dejavnosti lobiranja. Iz prejetih poročil tako izhaja podatek, da je v letu 2024 le 13 registriranih lobistov izvajalo dejavnost lobiranja (preostali so poročali, da dejavnosti lobiranja niso opravljali). Iz poročil registriranih lobistov izhaja, da so dejanja lobiranja najpogosteje izvajali pri Državnem zboru, Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve ter Ministrstvu za finance. Dejanja lobiranja so izvajali tako za slovenska kot tudi tuja podjetja, pri čemer točnih zneskov plačil za opravljene storitve lobiranja ne navajajo, saj da mesečno nadomestilo, ki so ga prejeli za opravljanje svojega dela (v povprečju 2.000 eur + DDV), ne predstavlja izključno nadomestila za lobiranje. Iz poročil registriranih lobistov dalje izhaja, da so dejanja lobiranja v imenu in na račun interesnih organizacij izvajali predvsem na področju vplivanja v drugih zadevah (npr. predstavitev stališč in projektov interesnih organizacij, možnost njihovega sodelovanja z državnimi organi itd.), kot tudi na področju sprejema oziroma oblikovanja predpisov (npr. Zakon o dohodnini, Zakon o igrah na srečo, Zakon o vrtcih, Zakon o tujcih, Zakon o gostinstvu, Zakon o medicinskih pripomočkih). Dalje ugotavljamo, da se registrirani lobisti ne zavedajo svoje zakonske dolžnosti poročanja tudi v primeru, če v preteklem letu niso opravili nobenih dejanj lobiranja. Prav tako ugotavljamo, da registrirani lobisti ne sporočajo sprememb podatkov (ki so potrebni za vpis v register), kar so sicer dolžni storiti v osmih dneh od nastanka spremembe - največkrat gre za spremembe priimka ali zaposlitev v javnem sektorju (kar potem predstavlja podlago za izbris iz registra lobistov).

1.5.1 Upravne sankcije zaradi neporočanja

Za registrirane lobiste, ki Komisiji ne posredujejo poročila o svojem delu, ZIntPK v 73. členu določa upravne sankcije, in sicer pisni opomin, prepoved lobiranja za določen čas, ki ne sme biti krajši od treh mesecev in ne daljši od 24 mesecev, ter izbris iz registra. Izrečene sankcije se vpišejo v register lobistov. Skladno s tretjim odstavkom 73. člena ZIntPK se sankcija izreče v odvisnosti od teže kršitve, od posledic, ki so zaradi nje nastale, in od tega, ali gre za prvo ali ponavljajočo kršitev.

Skupno je Komisiji o svojem delu za preteklo leto (tj. 2024) poročalo 60 registriranih lobistov (36 registriranih lobistov je poročalo do zakonskega roka, 24 registriranih lobistov je poročilo oddalo po poslanem pozivu). V skladu z zakonskimi določbami bo Komisija za registrirane lobiste, ki Komisiji tudi po pozivu o svojem delu za 2024 niso poročali, izvedla ustrezne upravne postopke ter v skladu z zgoraj navedenim predlagala izrek upravnih sankcij.

Komisija v sklopu rednega nadzora po uradni dolžnosti preverja izpolnjevanje pogojev za vpis v register lobistov. Skladno z drugim odstavkom 56. člena ZIntPK je lahko lobist vsaka polnoletna

oseba, ki ni zaposlena v javnem sektorju in ji ni bila odvzeta poslovna sposobnost ter ni bila zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena na več kot šest mesecev zapora.

Komisija je po stanju na dan 31. 1. 2025 pregledala, ali vsi lobisti, ki so vpisani v register (še vedno) izpolnjujejo pogoje, ki so zahtevani, da je nekdo lahko vpisan v register. **Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da trije posamezniki ne izpolnjujejo (več) enega ali več pogojev**, zato se bo skladno z določbo 62. člena ZIntPK predlagal njihov izbris iz registra lobistov Republike Slovenije.

Tabela 8: Številčni prikaz registriranih lobistov in prejetih poročil

Število oseb vpisanih v register lobistov Republike Slovenije (in so dolžni poročati do dne 31. 1. 2025)	85	Število registriranih lobistov Republike Slovenije (na dan 31. 1. 2024)	84
Št. prejetih poročil do 31. 1. 2025	36	Št. novo vpisanih registriranih lobistov v letu 2024	5
Št. poslanih pozivov za oddajo poročila	46	Št. izbranih registriranih lobistov v letu 2024	6
		Št. registriranih lobistov Republike Slovenije (na dan 31. 1. 2025)	85

1.6 Poročanje interesnih organizacij

Skladno z določbo tretjega odstavka 63. člena ZIntPK mora interesna organizacija, za katero lobira neregistriran lobist (tj. zakoniti zastopnik, izvoljeni predstavnik ali zaposlen), Komisiji pisno poročati o lobiranju, in sicer najkasneje do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto.

V zakonsko določenem roku (do vključno 31. 1. 2025) je Komisiji o izvedenih lobističnih aktivnostih poročalo 71 različnih interesnih organizacij¹. Za leto 2024 je bilo oddanih 251 poročil interesnih organizacij, od tega sta bili dve poročili podvojeni (poročilo je bilo oddano dvakrat), eno poročilo pa je bilo izpolnjeno na način, da zakoniti zastopniki, zaposleni ali izvoljeni predstavniki določene interesne organizacije v letu 2024 niso lobirali (o čemer sicer ni treba poročati).

¹ Dve interesni organizaciji sta Poročilo o svojem delu oddali po roku, tj. po 31. 1. 2025.

Glede na podatke poročil interesnih organizacij so v letu 2024 največ lobističnih aktivnosti izvedle naslednje interesne organizacije:

Tabela 9: Število poročenih lobističnih aktivnosti po interesnih organizacijah v letu 2024

Naziv interesne organizacije	Število poročenih lobističnih aktivnosti
Zdravniška zbornica Slovenije	100
Združenje delodajalcev Slovenije	62
Gospodarska zbornica Slovenije	47
Turistično gostinska zbornica Slovenije	31
Trgovinska zbornica Slovenije	24

71 različnih interesnih organizacij je skupno poročalo o 478 aktivnostih, ki so jih prepoznale kot lobistične. Komisija je pri pregledu oddanih poročil ugotovila, da v 148 poročenih primerih ne gre za lobiranje.

Komisija opaža, da interesne organizacije poročajo predvsem v tednu pred iztekom zakonsko določenega roka za podajo poročila, na način, da v ERAR-ju poiščejo podatke o tem, o katerih stikih so že poročali lobiranci, in nato v svoja poročila le kopirajo besedilo in podatke, ki so vidni v ERAR-ju. Komisija namreč, glede na zakonsko določene roke, najprej prejme zapis lobiranca o lobističnem stiku, v poročilu interesne organizacije, ki ga lahko izpolnijo do vključno 31. 1. tekočega leta za leto poprej, pa te vključijo popolnoma enak zapis o lobiranju interesne organizacije. Zakon sicer interesnim organizacijam dopušča, da o izvedenih lobističnih stikih poročajo sproti ali pa enkrat letno.

Kljub priporočilom Komisije, da naj interesna organizacija vodi svojo evidenco o izvedenih lobističnih stikih ter podatke o tem, kdo od lobirancev je bil pri stiku prisoten, prihaja v poročilih interesnih organizacij do nepopolnih podatkov predvsem pri navajanju prisotnih lobirancev. Komisija v izogib temu priporoča, da interesne organizacije o izvedenih stikih poročajo sproti in se tako izognejo navajanju nepopolnih in napačnih podatkov, ko šele v januarju izpolnjujejo podatke za celotno preteklo leto.

2 ZAZNAVE O LOBIRANJU

2.1 Prekrški

Sum kršitev določb o lobiranju Komisija zaznava s pregledom vsebine poročanja lobirancev – tj. posredovanih zapisov o lobiranju, s pregledom vsebine poročil registriranih lobistov in interesnih organizacij ter z obravnavo prejetih prijav.

Skladno z določbo prvega odstavka 77. člena ZIntPK se z globo od 400 do 1.200 evrov kaznuje za prekršek posameznik, ki:

- kot lobiranec v skladu z določbo drugega odstavka 68. člena ZIntPK ne posreduje Komisiji zapisa o lobiranju;
- v nasprotju z določbo petega odstavka 68. člena ZIntPK v osmih dneh ne dopolni zapisa lobiranja;
- kot lobiranec v nasprotju z določbo 69. člena ZIntPK ne odkloni stika z lobistom, ki ni vpisan v register lobistov ali stika, pri katerem bi nastalo nasprotje interesov;
- kot lobiranec v roku iz prvega odstavka 71. člena ZIntPK ne prijavi Komisiji lobista, ki ravna v nasprotju s 70. členom ZIntPK ali ni vpisan v register lobistov v skladu z 58. členom ZIntPK.

Skladno z določbo prvega odstavka 77. člena ZIntPK se z globo od 400 do 1.200 evrov kaznuje za prekršek posameznik, ki:

- v nasprotju z določbo tretjega odstavka 56. člena ZIntPK opravlja dejanja lobiranja še pred potekom dveh let, odkar mu je prenehala funkcija;
- opravlja dejanja lobiranja, čeprav ni vpisan v register lobistov skladno s prvim odstavkom 58. člena in ni izvzet iz obveznosti registracije na podlagi četrtega odstavka 58. člena ZIntPK;
- v nasprotju z določbo tretjega odstavka 70. člena ZIntPK pri lobiranju ravna proti predpisom, ki določajo prepoved sprejemanja daril v zvezi z opravljanjem funkcije ali javnimi nalogami lobirancev.

Skladno z določbo drugega odstavka 77. člena ZIntPK se z globo od 1.000 do 2.000 evrov kaznuje za prekršek posameznik, ki:

- lobira v nasprotju s 70. členom ZIntPK.

Skladno z določbami 79. člena ZIntPK se z globo od 400 do 100.000 evrov kaznuje za prekršek interesna organizacija:

- za katero z njeno vednostjo lobira posameznik, ki v nasprotju z 58. členom ZIntPK ni registriran kot lobist;
- če v nasprotju z določbo tretjega odstavka 63. člena ZIntPK Komisiji ne posreduje pisnega poročila;
- po naročilu katere lobist lobira v nasprotju s 70. členom ZIntPK.

V letu 2024 je Komisija skupno zaradi suma kršitev določb uvedla 82 prekrškovnih postopkov, od tega 72 na podlagi pregleda vsebine poročanja lobirancev in deset na podlagi prejetih prijav.

Skupno je sicer Komisija v letu 2024 prejela sedem prijav s področja lobiranja.

Glede na navedene aktivnosti se sumi kršitev določb o lobiranju ugotovijo predvsem s pregledom prejetih zapisov o lobiranju. V teh primerih se, glede na dosedanje zaznave, največkrat ugotovijo sumi kršitev v povezavi z lobisti, ki opravljajo dejanja lobiranja, čeprav niso vpisani v register lobistov skladno s prvim odstavkom 58. člena in niso izvzeti iz obveznosti registracije na podlagi četrtega odstavka 58. člena ZIntPK. **V takšnem primeru je uveden prekrškovni postopek zoper lobista (ker je nezakonito lobiral), lobiranca (ker stika s takšno osebo ni odklonil in nezakonitega stika prijavil Komisiji) ter tudi interesno organizacijo (če je oseba lobirala na nezakonit način z njeno vednostjo).**

3 PRIMERJAVA ZAPISOV LOBIRANCEV S PODATKI IZ POROČIL INTERESNIH ORGANIZACIJ IN REGISTRIRANIH LOBISTOV

Skladno s 54. členom Poslovnika Komisije za preprečevanje korupcije (Uradni list RS, št. 156/21; Poslovník Komisije) Komisija prejete zapise lobirancev primerja s podatki iz poročil lobistov in interesnih organizacij ter na podlagi ugotovitev predlaga sprejetje ukrepov na področju lobiranja.

Komisija je primerjala izpolnjene zapise lobirancev o stiku z lobistom s podatki, ki so jih interesne organizacije navedle v poročilih za leto 2024. Komisija ugotavlja, da so lobiranci izpolnili 357 zapisov o stikih, medtem ko o njih 231 interesnih organizacij (ki so glede na izpolnjene zapise izvajale lobiranje) ni poročalo.

V nadaljevanju Komisija ugotavlja, da 18 interesnih organizacij v oddanih poročilih ni navedlo vseh lobističnih zadev, o katerih so poročali lobiranci. Lobiranci so o teh zadevah poročali v 62 izpolnjenih zapisih lobiranca ob stiku z lobistom.

Pri primerjavi podatkov iz poročil interesnih organizacij z zapisi lobirancev Komisija ugotavlja, da so interesne organizacije poročale o 153 lobističnih zadevah, o katerih niso poročali lobiranci. Pri teh 153 lobističnih zadevah so interesne organizacije poročale o stikih s funkcionarji in/ali javnimi uslužbenci iz 21 različnih državnih organov oziroma nosilcev javnih pooblastil.

Tabela 2: Seznam institucij, katerih lobiranci niso poročali o stikih, so pa o njih poročale interesne organizacije

Institucija, kjer je lobiraneec zaposlen	Število lobističnih zadev, o katerih niso poročali
Ministrstvo za zdravje	40
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	26
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	22
Ministrstvo za finance	13
Državni zbor RS	10
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	8
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	7

Ministrstvo za infrastrukturo	4
Ministrstvo za solidarno prihodnost	3
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	3
Ministrstvo za javno upravo	3
Občina Kanal ob Soči	2
Ministrstvo za notranje zadeve	2
Ministrstvo za kulturo	2
Državni svet RS	2
Urad RS za informacijsko varnost	1
Nacionalni inštitut za javno zdravje	1
Ministrstvo za pravosodje	1
Ministrstvo za naravne vire in prostor	1
Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke	1
Finančna uprava RS	1

Ob primerjavi zapisov lobirancev s podatki iz poročil registriranih lobistov Komisija ugotavlja, da je v letu 2024 dejanja lobiranja izvajalo 15 registriranih lobistov, pri čemer dva registrirana lobista o svojem delu nista poročala. Preostalih 13 registriranih lobistov je poročalo o vseh svojih lobističnih aktivnostih. Pri stiku enega registriranega lobista Komisija ugotavlja, da ni šlo za lobiranje, saj je dejanja vplivanja izvajal kot posameznik (in ne v imenu ali na račun interesne organizacije), pri stikih z dvema registriranima lobistoma pa ni šlo za lobiranje registriranega lobista, saj je lobist zastopal interesno organizacijo kot njen zakoniti zastopnik. Iz poročil registriranih lobistov dalje izhaja, da lobiranci Komisiji niso poročali o šestih stikih, ki so jih v svojih poročilih navedli registrirani lobisti.

4 PREDLOG UKREPOV IN NADALJNIH AKTIVNOSTI NA PODROČJU LOBIRANJA

Glede na zaznane pomanjkljivosti predlagamo, da se:

- posameznike, ki poročajo o lobističnih stikih oziroma oddajajo obrazce »Zapisi lobirancev ob stiku z lobisti«, o zaznanih neskladnostih (npr. ugotovitev Komisije, da v konkretnem primeru, po katerem je poročal posameznik, ne gre za lobiranje) seznanja sproti;
- interesne organizacije, ki poročajo o lobističnih stikih oziroma oddajajo obrazce »Poročilo o delu interesne organizacije«, o zaznanih neskladnostih (npr. ugotovitev Komisije, da v konkretnem primeru njihove aktivnosti ne predstavljajo lobiranja) seznanja sproti;
- interesne organizacije, pri katerih je Komisija zaznala, da poročajo o lobističnih stikih oziroma oddajo obrazce »Poročilo o delu interesne organizacije«, teden pred iztekom roka z dopisom preventivno seznaniti z možnostjo sprotnega poročanja;
- tiste interesne organizacije, ki jih kot lobiste navajajo lobiranci (na obrazcih »Zapisi lobirancev ob stiku z lobisti«) in ki o teh svojih lobističnih dejavnostih še niso poročale, sproti oziroma obdobjno z dopisom preventivno seznaniti z njihovimi dolžnostmi glede poročanja in jih na ta način hkrati spodbuja k sprotnemu poročanju;
- podrobno seznaniti občine o dolžnostih in obveznostih s področja lobiranja, kot jih določa ZIntPK, preko preventivnih aktivnosti Komisije (izobraževanja, usposabljanja);
- z dopisom podrobno seznaniti Državni zbor Republike Slovenije in vsa ministrstva o dolžnostih in obveznostih s področja lobiranja, ki jih določa ZIntPK, s poudarkom na ustreznem prepoznavanju in postopanju v primeru (ne)zakonitih lobističnih stikov.

S pozivom se seznaniti 21 državnih organov, organov lokalne skupnosti oziroma nosilcev javnih pooblastil o lobističnih zadevah, o katerih so poročale interesne organizacije in ki se nanašajo na njihove funkcionarje in/ali javne uslužbenke, pri čemer slednji o teh lobističnih zadevah niso poročali. Z dopisom se jih zaprosi za morebitna pojasnila glede navedenih lobističnih zadev in se jih, glede na podana pojasnila, po potrebi pozove k oddaji zapisov o lobističnih stikih.

Registriranim lobistom, ki Komisiji niso posredovali poročila o svojem delu za leto 2024, se skladno s 73. členom ZIntPK izrečejo upravne sankcije.

Skladno z določbo 62. člena ZIntPK se uvede postopek izbrisa iz registra lobistov Republike Slovenije za tri registrirane lobiste, ki ne izpolnjujejo pogojev za vpis v register lobistov.

dr. Robert Šumi
predsednik Komisije za
preprečevanje korupcije

